

3.2.2016

Kokousmuistio 1/2016

Aika 3.2.2016 klo 8.00–9.30

Paikka Pääministerin virka-asunto Kesäranta

Läsnä Sipilä Juha, puheenjohtaja  
Stubb Alexander, varapuheenjohtaja  
Häkämies Jyri  
Järventaus Jussi  
Koskinen Jari  
Liikanen Erkki  
Lyly Lauri  
Marttila Juha  
Palola Antti  
Penttilä Risto E.J.  
Rehn Olli  
Hetemäki Martti (at.)  
Lahtinen Markus (at.)  
Tiilikainen Kimmo (at.)  
Sinko Pekka (s.)

## 1 Kokouksen avaus

Pääministeri avasi kokouksen klo 8.00 ja totesi asialistalla olevan Pariisin ilmastokokouksen tulokset ja jatkoaskeleet. Aiheesta alustaa maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen. Keskustelu ilmastopolitiikan linjauksista on määrä jatkaa maaliskuun kokouksessa, jolloin kuullaan yritysten näkemyksiä.

Ennen varsinaista kokousasiaa kuultiin työmarkkinajärjestöjen kommentit meneillään olevien yhteiskuntasopimusneuvottelujen asetelmista.

## 2 Pariisin ilmastokokouksen tulokset ja jatkoaskeleet

Kimmo Tiilikainen tarkasteli esityksessään (liite 1) Pariisin ilmastosopimuksen päätuloksia ja merkitystä sekä ilmaston lämpenemisen että erityisesti Suomen talouden näkökulmasta. Pariisin kokouksen keskeistä antia on laajapohjaisen sopimuksen syntyminen, jonka uudentyypinen alhaalta-ylös -lähestymistapa teki mahdolliseksi. Yhteensä 187 maan ilmoittamat sitoumukset eivät aivan riitä kahden asteen tavoitteen saavuttamiseen, mutta sitoumuksia on määrä tarkistaa säännöllisten väliarviointien yhteydessä.

EU:n ja Suomen kannalta tärkeitä ovat mm. sopimukseen sisältyvä mahdollisuus kansainvälisten joustomekanismien käyttöön päästövähennyksissä. Kehittyneiden maiden rahoitusvastuut kehittyvien maiden toimista eivät euromääräisesti nouse, mutta annetuista sitoumuksista pidetään kiinni. Mahdollisesta lisärahoituksesta vastuuta siirretään uusille rahoittajille. Suomen kannalta merkittävien puupolttoaineiden ja hiilinielujen osalta Pariisissa ei tehty merkittäviä uusia linjauksia.

Yritysten kilpailukyvyn näkökulmasta sopimuksen laaja kattavuus on omiaan tasoittamaan pelikenttää ja pienentää ns. hiilivuodon riskiä. Annettujen kansallisten sitoumusten toteuttaminen kasvattaa vähäpäästöisen teknologian kysyntää useilla sellaisilla teknologiaaloilla, joilla suomalaisilla yrityksillä on merkittäviä vahvuuksia. Jatkossa korostuu EU:n sisäinen lainsäädäntö, jonka osalta uusien linjausten valmistelu on käynnistymässä lähiaikoina. Suomen kannalta tärkeitä kysymyksiä ovat mm. päästölupien ilmaisaon säilyminen, jonka osalta jäsenmaissa vallitsee erilaisia näkemyksiä. Myös päästökaupan ulkopuolisen sektorin osalta Suomellekin on tulossa lisävastuita, joiden täsmällisistä määräytymisperusteista on odotettavissa EU:n sisäistä "vääntöä".

#### 4 Keskustelu

Alustuksen pohjalta käydyssä keskustelussa nousi esiin muun muassa seuraavia kysymyksiä ja näkökulmia:

- Useassa puheenvuorossa onniteltiin ministeri Tiilikaista yhtenä Pariisin sopimuksen EU-neuvottelijana ja Suomen valtuuskunnan vetäjänä. Sopimuksen arvioitiin olevan merkittävä ja heijastuvan eri tavoin useille yhteiskuntapolitiikan osa-alueille. Ilmastopolitiikan vaikutuksia talouteen ja työmarkkinoille olisi ehkä syytä pohtia syvällisemmin erillisessä, keskeisten ministeriöiden vetämässä työryhmässä.
- EU:n sisäisen lainsäädännön jatkokehittely asettaa huomattavia paineita Suomen EU-vaikuttamiselle ja edellyttää valppautta jo aikaisessa vaiheessa. Erittäin bio-polttoaineiden määrittelyn osalta voisi olla tarvetta myös eri intressitahojen yhteisesiintymiselle, josta on aiempia hyviä kokemuksia.
- Suomessa on yli 3 000 yritystä, jotka näkevät ilmastonmuutoksen torjunnassa uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Cleantech-alalla Suomella on hyvä maine, mutta sen päälle on rakennettava määrätietoisesti myös käytännön menestystä.
- Ilmastopolitiikan haasteet nivoutuvat osaksi laajempaa neljättä teollista vallankumousta, joka tulee mullistamaan sekä teollisen tuotannon että työmarkkinat. Tähän problematiikkaan olisi hyvä palata lähemmin myös talousneuvostossa.
- Ilmastopolitiikka ja ilmastonmuutos heijastuvat myös rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden toimintaan. Ilmastollisten ääri-ilmiöiden kuten tulvien lisääntyminen on kasvattanut vakuutusyhtiöiden riskiä ja heikentänyt hiiliriippuvaisten yritysten luottokelpoisuutta. Pariisin sopimus vähentää osaltaan näihin liittyvien epävarmuustekijöiden heijastumista rahoitusmarkkinoille.
- Yhdysvallat on Pariisin sopimuksen myötä pyrkinyt ilmastopolitiikassaan aktiivisten maiden ryhmään. Nähtäväksi jää vaikuttaako presidentin vaalien tulos mitenkään tähän linjaukseen.

#### 5 Kokouksen päättäminen

Talousneuvoston maaliskuun kokous pidetään keskiviikkona 9.3.2016 klo 8.00. Aiheena on yritysten näkemykset ilmastopolitiikan linjauksista. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 9.25.

Pekka Sinko  
talousneuvoston pääsihteeri